

Jak przetrwać i prosperować?

Nowy rok, nowe wyzwania dla przedsiębiorców. Główne czynniki, które wpływają na rentowność firm to przede wszystkim rosnące koszty energii, podatki, składki ZUS i inflacja.

Katarzyna Rulkieiwcz

Według badania przeprowadzonego przez CBM Indicator na zlecenie Konfederacji Lewiatan, aż 37% przedsiębiorców wskazuje na ceny energii jako największe zagrożenie, a 40% na obciążenia finansowe. Jak można poradzić sobie z rosnącą presją?

Wampir energetyczny, czyli o prądzie, który obciąża budżet coraz bardziej

W 2025 r. sytuacja związana z cenami prądu może się dalej pogorszyć ze względu na brak regulacji cenowych i zależność od wahań rynkowych. Od stycznia 2025 r. przedsiębiorcy muszą płacić rynkowe stawki, bez ochrony cenowej. Prognozy wskazują na możliwość dalszego wzrostu cen do 2000 zł/MWh, przy czym dla części firm obowiązuje maksymalna cena 693 zł/MWh. Brak powszechnych subsydiów i rosnące koszty usług (np. bilansowania źródeł OZE) pogłębiają presję finansową.

Wysokie ceny energii w Polsce to wynik wielu lat, a nawet dekad, zapóźnień w transformacji energetycznej. Dziś dwie trzecie prądu w Polsce to wciąż prąd pozyskiwany ze źródeł kopalnych, który jest znacząco droższy. W efekcie polskie firmy płacą nawet o 20% więcej za prąd niż kraje Unii Europejskiej. To zmniejsza ich konkurencyjność.

Jak sobie z tym poradzić?

- Negocjuj umowy – sprawdź, czy możesz przejść na taryfę czasową lub rozważ zakup energii od lokalnych dostawców. Często konkurencja między dostawcami sprawia, że można wynegocjować lepszą stawkę.
- Inwestuj w efektywność – a mówiąc wprost – zamień energochłonne urządzenia na nowsze, bardziej oszczędne. To mogą być pierwsze dość proste kroki, jak np. wymiana oświetlenia na LED. Można też pokusić się o zainstalowanie systemu zarządzania energią, który pomoże optymalizować jej zużycie.
- Rozważ odnawialne źródła energii – czy można zainstalować panele fotowoltaiczne lub pompę ciepła? Inwestycje, choć mają duży próg wejścia, mogą zwrócić się w dłuższej perspektywie, a ich całokształtowy koszt mogą obniżyć programy pomocowe i fundusze.

Podatki i składki ZUS - jak zawsze problematyczne

W 2025 r. składki ZUS wzrosły o 173,64 zł miesięcznie (do 1773,96 zł dla standardowych składek). Dodatkowo, przedsiębiorcy liczą się z podatkiem dochodowym i VAT, które w połączeniu z inflacją (38% firm czeka na jej spadek) tworzą „podatkowy labirynt”. Do tego dochodzi presja płacowa, która co prawda w 2025 r. powinna być nieco mniejsza niż w roku ubiegłym, wciąż jednak będzie stanowić istotny czynnik dla przedsiębiorców. W lutym 2025 r. przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 8613,14 zł, co oznacza 7,9% wzrost rok do roku. Prognozy NBP na 2025 r. wskazują na 8,9% wzrost dynamiki wynagrodzeń w całej gospodarce.

Jak zmniejszyć obciążenia finansowe?

- Skorzystaj z ulg podatkowych – kluczem jest właściwa optymalizacja. Warto sprawdzić, czy można odliczyć koszty inwestycji w ekologię lub cyfryzację.
- Wybierz preferencyjne składki ZUS, jeśli tylko możesz – jeśli prowadzisz działalność krócej niż 24 miesiące, możesz skorzystać z niższych stawek.
- Zmniejsz oprocentowanie kredytów – najprostszą metodą jest refinansowanie długów, czy też ich konsolidacja. Zawsze warto rozmawiać ze swoim bankiem, a także sprawdzać ofertę konkurencji. Może się okazać, że przyniesie to naszemu budżetowi spore oszczędności.
- Dokładnie monitoruj swoje koszty – jeśli mamy jednego „zaufanego” dostawcę, to warto rozejrzeć się na rynku i szukać alternatywy. Możliwe, że dany towar uda nam się znaleźć taniej lub... będzie to podstawa do negocjacji cen z obecnym dostawcą.
- Inwestuj w automatyzację – narzędzia cyfrowe czy AI mogą pomóc nam ograniczyć koszty i zoptymalizować procesy. Nawet prosty automat tzw. *voicebot* na recepcji może być początkiem optymalizacji.

Niestabilność prawa

W przywołanym przeze mnie wcześniej badaniu aż 18% przedsiębiorców wskazuje na zmiany legislacyjne jako źródło niepewności dla biznesu, który prowadzą. Nowe regulacje często wymagają dodatkowych inwestycji w audyty lub szkolenia pracowników. Utrudniają też nawigację w gąszczu i tak skomplikowanych przepisów.

- Śledź komunikaty urzędów – subskrybuj newslettery Ministerstwa Finansów lub ZUS.
- Skorzystaj z doradztwa – księgowy lub prawnik pomoże uniknąć błędów przy nowych regulacjach.

Cyberbezpieczeństwo i ochrona danych

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) coraz częściej stają się celem cyberataków, co prowadzi do znaczących strat finansowych i operacyjnych. W 2024 r. odnotowano ponad 110 tysięcy ataków na polskie firmy i organizacje, co świadczy o rosnącym zagrożeniu w cyberprzestrzeni.

Dodatkowo nowe przepisy dotyczące ochrony prywatności danych (np. regulacje UE) zwiększają presję na firmy, ponieważ w przypadku incydentów bezpieczeństwa grożą im również wysokie kary finansowe za niezgodność. Nowe przepisy dotyczące prywatności danych (np. regulacje UE) zwiększają ryzyko kar za niezgodność.

Jak się bronić?

- Wdrażaj podstawowe zabezpieczenia: oprogramowanie antywirusowe, szyfrowanie danych, regularne aktualizacje systemów.
- Szkol pracowników: edukacja w zakresie *phishing`u* i bezpiecznych praktyk online.
- Rozważ *outsourcing*: czyli współpracę z firmami specjalizującymi się w cyberochronie, jeśli brakuje wewnętrznych zasobów.

Rok 2025 to czas, gdy elastyczność i proaktywność może być ważniejsza niż kiedykolwiek wcześniej. Kluczem do sukcesu jest połączenie optymalizacji kosztów z inwestycjami w przyszłość – np. w cyfryzację czy zrównoważony rozwój. Warto pamiętać, że nawet w trudnych warunkach istnieją rozwiązania, które pomogą utrzymać rentowność. Warto śledzić aktualne dane i korzystać ze wsparcia ekspertów, aby nie dać się „zaskoczyć” rosnącym obciążeniom.

110 tysięcy – tyle cyberataków na polskie firmy i organizacje przeprowadzili hakerzy w 2024.

Panaceum 4/2025